

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap
Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut.**

**Pillugu
ISUMALIUTISSIISSUTAA**

Siunnersuutip aappassaanneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliaqarnermi ukuninnga inuttaqarpoq:

Hans Aronsen, (IA), Siulittaasoq
Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, (D), Siulittaasup tullia
Harald Bianco, (IA)
Ruth Heilmann, (S)
Aleqa Hammond, (S)

Ulloq 2. Oktober 2012 siunnersuutip siullermeerneqareernerata kingorna ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuut ilinniartitsinermit periusissaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannit, Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Suleqatigiissitap isumaliutissiissutaanik, Inerisaaviup meeqqat atuarfiannik aaqqissuusseqqinneq pillugu 2010-mi piffissap qiteqqunnerani nalilersuineranit aamma nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut periusissaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannik aallaaveqarpoq. Siunnersuut taamaalilluni pingaartumik aalajangersakkanik arlalinnik nassuiaatini taaneqartuni inassuteqaatit tunngavigalugit suliarineqartunik imaqarpoq.

Inatsimmut atuuttumut sanilliullugu inatsisissatut siunnersuut arlalitsigut pingaarutilinnik allannguutissaqarpoq. Assersuutigalugu atuarfiit pisussaaffilerneqassapput ukiut tamaasa pitsaassutsimut, nalunaarusiornissamut, ilinniartitsinermit pisussaaffiliinissamut, ilinniartitsinermit inuussutissarsiornermilu siunnersuisarnermik erseqqissaasarnernik, atuartut

allattorsimaffiit allattuinnissamat pisussaaffiliinernik, pitsaassutsit uuttortarnissaannut pisussaaffiliinermik aamma inuttut kingornussanik eqqumaffiginnissamat kiisalu atuarfimmi pisortat akisussaaffiit erseqqissaanermik.

Ilaatigut siunnersuut imaqarpoq, aaqqissuussaannermi naleqqussaannermik siunertarineqarluni meeqqat atuarfiani atuartut qitiutillugit nukissanik atorluanerunermik. Siunnersuummi pingaarnertut inissisimavoq suliassanik akisussaaffinnillu agguaneq, ilaatigut atuarfimmi aqutsisut perorsaannermi piginnaasaat pisinaatitaaffiilu pillugit, kisiannili aamma meeqqanut inuusuttunullu akisussaassuneqarnermik isumaqartunik.

Siunnersuummi aallaqqaammut qitiutinneqarpoq meeqqat atuarfianni pitsaassutsip qaffassarneqarnissaanik aammalu inuusuttut amerlernerit meeqqat atuarfiannit aninermi ilinniaqalersinnaanerannik siunertaqartunik.

Inatsisartunik siunnersuutit siullermeerneqarnera

Inuit Ataqtigii

Inuit Ataqtigii siunnersuut tunngaviatigut isumaqatigaat. Inuit Ataqtigii isumaqarput atuarfinni aqutsisut nunaqarfinni atuarfiit suleqatigalugut suliassamik kivitseqataassasut taamaalillutillu maannamiit pitsaannerusumik angusaqarlutik. Nunaqarfinni atuartuni angajullerni atuartut illoqarfinni atuartut angerlarsimaffiit ingerlaqqinnermini tunngasut atugassaallu naammaginatunimik inissisimasariaqartut.

Inuit Ataqtigii tunngaviatigut isumagaat, kommunit nammineq uuttuutit inernerinik nakkutilliinermi, suliassaq kivilinnaagaat, aamma pitsaasumik inissisimansoq nakkutigisinnaallugu. Taamaattumik Inuit Ataqtigii naammagisimaarpaat atuartitsissutini aalajangersimasumik tunngaveqarnissaannik inatsisissatut siunnersuut siunertaqarpat.

Inuit Ataqtigii isumaqarput, Naalakkersuisut alimmasissunit atuartitsineq ukiuni arlalinni eqqartorneqarsimasoq nunaqarfinni atuartunut iluaqtissanngorlugu aallartittariaqaraat, pingaartumik atuartitsissutinut, allamiut oqaasiinut, kisitsinermut nunalerinermullu tunngatillugu.

Inuit Ataqatigiit isumaqarluinnarput, ilinniartitsisunik angalasunik aqqissuussineq piffinni oqartussat suleqatigalugit ineriartortinneqarsinnaasoq.

Inuit Ataqatigiit isumaqarput Inerisaavik meeqqat atuarfiani siunertarineqartut ineriartortinnissaannut atatillugu qitiusumik inissisimasoq. Inerisaavik qitiusutut inissisimavoq, taamaattumillu ataatsimut isigalugu meeqqat atuarfiani siunertarineqartunut tunngavissatut ineriartorteqqinneqartariaqarluni.

Naggataatigut Inuit Ataqatigiit isumaqarput, Naalakkersuisut atuarfimmi siulersuisut suliaannik ataavartumik nukittorsaasariaqartut piginnaasat qaffassarlugit pikkorissartitsisarneq aqutigalugu.

Siumut

Siumut isumaqarput, inatsisissatut siunnersuummi piumasaaqatit pissusissamisuunngitsut aammalu suliassaqaareeqisunut suliakkeeqqillutik. Kiisalu Siumut isumaqarpoq Naalakkersuisut suliassamik aningaasatigut kingunnissaritinneqartut qulakkeeqqaarnagit aallartitaannut kommunit misissorneqaratik nukissaqaratillu akissaqanngitsut.

Teknologip pitsanngorsartuarnissaa aammalu atuarfeqarfanni tamani naligiinnerusumik atuutsinneqarnissaa ineriartortinneqarnissaataalu Inerisaavimmit malittarineqarnissaa Siumumit pisariaqartutut isumaqarfigaat. Ullumikkumullu teknologimik atuarfimmi atuinermi killiffiusup naliliivigineqarnissaa pisariaqarpoq atuartut qanoq atuisuutiginerat aamma atuartitsinermut tunngatillugu atuinerup ilisimalluarnissaa pisariaqarmat.

Siumumit Naalakkersuisut kaammattorneqarput Inatsisissap sularinerani IMAK suleqatigineqaqqullugu, tassami IMAK-mit oqaatigineqarmat kattuffik mininneqarsimasoq suliamilu soqutiginnngitsuusarneqarluni.

Siumut ilanngullugu isumaqarpoq kommunit, tassungalu atatillugu atuarfinni siulersuisut atuarfinni pitsaassutsinik qulakkeerinninniarnermi sulinissamut kiffaanngissuseqassasut.

Siumut isumaqarpoq immikkut ittumik ilinniartitsinermut ilinniarnerat naleqqussarlugu eqquteqqinneqartariaqartoq. Ilanngullugulu Siumut isumaqarpoq, ilinniartitsisut tikisitat tamarmik meeqqat atuarfiani inatsisit pillugit pikkorissartinneqartarneqartassasut, sulillutik

aallartilluanninnerminni sapinngisamik pitsaasumik ilisimasaqalersimanissaat anguniarlugu, atuarfimmi pissutsinut malitassanullu piukkunnarsareerniassamata.

Demokraatit

Demokraatit isumaqarput inatsisissatut siunnersuummi tunngavigineqartoq ilinniartitaanik pillugu suleriesissaq, tassani pingaarnertinneqarluni meeqqat aturfiani maannaannaq unittartut ilinniakkanik ingerlateqqilersinnaaneranut siunertaq. Naalakkersuisut pilersaarutigaat ukioq 2025-mi inuusuttut 70%-tiisa inuusutissarsiummik piginnaasaqalissutaasumillu ilinniagaqalersimanissaat. Taamaalilluni meeqqat aturfiat inuusuttut aporfeqanngitsumik ilinniakkanik ingerlatseqqissinnaalernissaannut ataqatigiissaareqataassalluni.

Demokraatit nuannaarutigaat, Naalakkersuisut siunnersuutaat aqutigalugu suliniutinik nutaanik piginnaasallu qaffasinnerulernissaannik siunertaqartumik inatsisit pioreersut nutarterneqassammata.

Demokraterne isumaqarput nunaqarfinni atuartitsinermi alimmasissumik atuartitsineq pingaarnertut toqqammaviusariaqartoq, taakkumi aqutigalugit atuartut ilikkagassanik pissarsisinnaammata peqatigalugulu qarasaasiakkut atortorissaarutinik atuinissanut piginnaasaqalersarmata. Taakkua saniatigut Demokraatit isumaqarput atuartut tamarmik angallattakkanik qarasaasianik allattaavinnik angallattakkanik tabletilluunniit tunineqarnerisut ajornartorsiut iluarsineqarsinnaasoq.

Alimmasissumik atuartitsinermi misileraanerme ilisimalikkat inerniliusallu taassuma atuutsinneqalernerani ilanngunneqarsinnaapput. Demokraatit isumaqarput, TELE-mit iluanaarutinik Namminersorlutik Oqartussanut tunniuttakkanik immikkoortitsinerme meeqqat aturfiani alimmasissumik atuartitsinermit akilerneqarsinnaasut.

Demokraatit isumaqarput 100%-timik Namminersorlutik Oqartussanit akilersorneqartumik atuarfimmi atuartunut tamanut nerisarneq ullaakkorsiorneq ullup qeqqasiernerlu neqeroortigineqarsinnaasariaqartoq.

Naggataatigut Demokraatinit tapersorsorneqassaaq ilinniartitsisut ilinniaqqissinnaanermut ilinniakkanillu ingerlatseqqissinnaanermut kissaateqarnerat, soorlu tamanna ukialuit matuma siorngatigut IMAK-mit misissuinerup takutikkaa. Taamatut iliornermi ilinniartitsisut piginnaasaannik qaffassaasoqarsinnaavoq, taakkualu aqutugalugit atuartut piginnaasaannik qaffasinnerusunngortitsisoqarsinnaalluni.

Atassut

Atassut isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu ilinniartitsisut kattuffiat IMAK ilaatinneqartariaqartoq, taakkuummatami misilittakkanik ilisimasanillu pissutsinut tunngatillugu ilisimasaqartuummata.

Atassut isumaqarpoq ilinniartitsisut atuartitsinermik suliamik saniatigut suliaasaqarpallaartut taamaalillutillu atuartunut ataasiakkaanut piffissamik annaasaqartarlutik.

Atassut-ip ilanngullugu eqqaavaa ilinniartitsisut qangatut ilinniartitsisussaannartut atorneraarunnaarsimanerat tunngavigalugu, inuiaqatigiit maanna ajornartorsiutaat aallaavigalugit atuartut nalaattagaat allaavigalugit suliaqalersimanerat pissutigalugu, atuarfinni naleqqusaanerit ilusilersorneqassasut.

Ilanngullugu Atassut isumaqarpoq, inuiaqatigiit ineriartorneranut malinnaassagunik meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut ilinniaqqinissaannut neqeroorfigineqartarnissaat.

ATASSUT-ip inatsisissamut siunnersuut tunngaviatigut akuerinngilaat.

Kattusseqatigiit Partiiat

Kattusseqatigiit partiiat meeqqat atuarfiat pillugu makkuninnga oqaaseqaatissaqarput.

1. Atuarnerup 10 klassimut unittarnerata nalilersuiffigineqaqqinnissaa 11 klasse-p atuutileqqissinnaanera, tassani isumaqaratta siullertut, meeqqat atuarfianni soraarummeernermi ilikkakkat naammaginangimmata, aammalu piareersarfik isumalluutitut atorneranginnissaa Kattusseqatigiit Partiianiit pingaartikkatsigu, aamma meeqqat 10 klasse-mi atuarfimiit soraarummeerluni anisarneranut atatillugu perorsarsimassuseq eqqarsaatigalugu inerisimangippallaarsoraagut.

- 2: Tiiminik aammalu fag-inik agguaasarneq kommuuninit ataasiakkaaniit nunarput tamaat isigalugu ataatsimoortumik assigiimmillu agguaassisarneq eqqunneqartariaqartoq isumaqarpugut, tassami nunatsinni ilinniarfiit ingerlaqqiffiusut piumasagaataat tamarmik assigiipput, meeqqallu sumi najugaarneq aallaavigalugu ilinniagassaasa assigiinngisitaarneri Kattusseqatigiit Partiianiit isumaqarpugut iluarsisariaqartut.
- 3: Meeqqat atuarfianni tarnip pissusaanut tunngaviusumik psykologi atuatitsissutigineqartarlarsinnaanera, tassami ilisimasatta ilagivaat ilinniartitsisut allaat inulernermit tunngassuteqartunik suliaqartarnerat pisariaqartartoq nalunnginnatsigu.
- 4: Klassit ataatsimoortillugit iluarsineqarsimanerat Kattusseqatigiit Partiianiit assut eqqarsarnartoqartipparput, tassami meeqqat amerlasuutigut atuarnermik pimoorusserusuttut killilersorneqarlutillu ajoqusersorneqarsinnaanerat minnerpaaffissaaniitinneqartariaqartoq Kattusseqatigiit Partiianiit isumaqaratta.

Tusarniaanermi akissuteqaatit

Piffissami 5. Junimiit 10. Juli tikillugu siunnersuut suliamut attuumassuteqartunut tusarniutigineqarsimavoq. Katillugit 30-it tusarniummik nassiussiffigineqarsimapput, taakkunannga 17-nit akissuteqarsimallutik.

Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq kommuninit, KANUKOKA-mit kiisalu IMAK-mit kukkunerit amigaatillu tikkuarneqarsimasut Naalakkersuisunit ilanngunneqarsimasut. Kisiannili tusarniaanermi akissutit ilaqarput, akissarsiat pillugit isumaqatigiinniartarnermut tunngasunik, tassani IMAK pineqarluni isumaqarami Naalakkersuisunit inatsisissatut siunnersuut aqutigalugu naalakkersuisut nutaanik ikkussinermi pasinapiluttunngortitsisuusut. Taassumalu saniatigut IMAK-imit Naalakkersuisut qinnuigineqarput meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuummik suliaqarneq unitseqqullugu. Naalakkersuisut akissuteqarnermini nalunaarutigaa akissarsianut isumaqatigiissuteqarsimaneq inatsisissatut siunnersuummik nutaanik suliaqarnermi tunngatillugu pineqanemagsitsoq.

IMAK erseqqissaatigaa, inerniliussatut allakkani meeqqat atuarfiani aqutsisunut tunngatillugu taakkunannga misissuisussanik suleqatigiissitaliortoqassasoq. Tamatumunnga

Naalackersuisut akissuteqarput, inatsisissatut siunnersuut suleqatigiissitanut pineqartunut atuumassuteqanngimmat akorngusersuinaniluunniit.

Nalaackersuisut inatsisissatut siunnersuutaat Inerisaaviup 2010-mi piffissap qiteqqunnerani misissuineramik aamma ilinniartitaaneq pillugu suleriesissamik tunngaveqarpoq. Taakkualu saniatigut akileraartarnermut atugarissaarnermullu ataatsimiititaliarsuup innersuussutai kiisalu Naalackersuisut nunap imikkoortuini ataasiakkaani ineriartortitsinermi suleriesissamit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimallutik.

Sassartitsinerit

Ataatsimiititaliamit Inerisaavik, KANUKOKA aamma IMAK inatsisissatut siunnersuutip annertunerusumik misissuiffiginissaa tunngavigalugu sassartinneqarnissanut aggersarneqarsimapput. Aggersarneqartut pingasut tamarmik qinnuigineqarsimapput inatsisissatut siunnersuutimmi pitsaaqutaasinnaasut ajoqutaasinnaasullu pillugit nassuiaateqarnissamut kiisalu allanik ataatsimiititaliamut saqqummiussaqaarusukkunik saqqummiussaqaarnissamut periarfissinneqarlutik.

Inerisaavik

Inerisaavik ataatsimut isigalugu Naalackersuisunit inatsisissap suliarineqarnerani Inerisaavik suleqatigisimammagu siunnersuummut pitsaasumik naliliivoq. Taakkua saniatigut Inerisaaviup KANUKOKA inatsisissap ilusilersorneqarneranik suliaqarnermi suliaassanut nalinginnaasunut tunngatillugu suleqatigisimavaa.

Inerisaavimmut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummi una taakkartorneqarsimavoq:

Angusanik nalilersuisarneq

Ilinniakkat pitsaassusaannik uuttortaanermi pitsaassutsimik uuttuineq, atuartunut iliuusissatut pilersaarutit siunnersuinerlu, nalilersuineq, alloriarnikkaartumik misilitsinnerit, nalilersuinerit misilitsinnerillu ingerlaavartut. Ilanngullugulu Inerisaaviup suliaassaraa, ilinniartitsisunut atuartitsinerimullu pilersaarutiniq suliaqarneq kiisalu atuarfimmi pisortat perorsaanermi akisussaaffii pillugit suliaqarneq.

Inatsisissatut siunnersuutip Inerisaavimmut kingunissai:

Suliassat tulleriiiarnerinik allanngortitsineq, uuttortaanerit annertunerit ingerlanneqalissapput. immikkut atuartitsinernut, efteskolertarnermut, ilitersuinerillu pillugit ilitersuinerit annertunerit.il.il.

Pitsaaqutit: Paasissutissanik atuinermi kiffaanngissuseqarneq taamaalillunilu atuisunik paarlaateqateqartarneq. Pitsaassutsinut tunngatillugu pitsanngorsaaqqinneq kiisalu qitiusumik allaffeqarfiup aamma kommunit suleqatigiinneranut ataqatigiissarineq. Inerisaaviup nalilersuinerit ataavartunut alloriarnikkaarlugit misilitsinnernut kiisalu soraarummeerutitut paasissutissanik katersuiffittut inissisimanagera ilisimatusarnermi atugassanut pingaaruteqartutut inissisimavoq. Inernerusut immikkoortortat ataasiakkaat piginnaasatigut inerisimanageranut, kommunitut ataasiakkaanut, kiisalu nuna tamakkerlugu inernerineqartutut takussutissatut atornerqarsinnaapput.

Ajoqutit: Ilinniaritsisut pikkorissartinneqartarnerinut aningaasanut missingersuutininik ilisimasaqannginneq. Nunaqarfinnut isorliunerusunullu tunngatillugu siunnersuinerit ilaalu ilanngullugit, Inerisaaviup ilisimasarinik katersuivittut ineriartortitsisimanngila ilisimasaqaranilu. Tassami kommunit saaffiginnittarneri illoqarfinni atuarfinnut ilaatillugu imaluunniit kommunini pilersaarusernerit ataatillugu nunaqarfiit ilanngunneqartarmata.

KANOKUKA

KANUKOKA siunnersuummut pitsaasumik isumaqarpoq, tassami siunnersuutip piviusunngortinnissaanut aallarnisaanermi Naalakkersuisut KANUKOKA-mik suleqateqarsimammata. Taassuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani Inerisaavik suleqatigineqarsimavoq, kommunitut qitiusumillu allaffeqarfiup pissarsissutaasumik suleqatigineqatigineqarsimasutut isigineqarluni.

KANUKOKA pitsaasumik isumaqarfigaa, atuarfinni nalilersuinerit inernerusunik katersuiffittut Inerisaaviup inissinneqarsimanagerata, tamatuma kingunerissavaa, Inerivisaaviup kommunit ataasiakkaat pisinnaasatigut qaffasissussaasa kikkunnilluunniit takunerqarsinnaanngornissaa. Inerisaaviup katersuinerata saqqummiussuineratalu kingunerarinik kommunit ataasiakkaat siunniussimavaat, angusassatigut pisinnaasarinik qaffassarnissaanissaminut.

KANUKOKA taakkua saniatigut imikkoortortani pisortat kiisalu atuarfinni pisortat kissaateqarnerisigut Inerisaavik suleqatigalugu aturfimmi pisortanut naleqqussakkamik

pikkorissaanermik ineriartortitsisimavoq. Pikkorissarnerit pingasunngorlugit immikkoortinneqarsimapput apeqqutaalluni atuarfiup pisortaatut atorfinerlaajuneq imaluunniit piffissami sivisunerusumi atuarfiup pisortaatut atorfeqarsimaneq. Kiisalu fagchefit atuarfimmilu pisortat ukiumoortumik ataatsimiinnerinut atatillugu sammisaqarluni pikkorissartitsisoqartarpoq, taakkua Inerisaavimmit KANUKOKA-millu aaqqissuunneqartarlutik.

IMAK

IMAK-ip oqaatigaa inatsisissaq amerlanertigut isumaqatiginagu. IMAK-ip isumaa tunngavigalugu nunat amerlasuut meeqqat atuarfianik taamatut nakkutilliineq pitsaassutsimillu qulakkeerinninniarnaq qimakkiartuaaraat. Kiisalu IMAK isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuutip ilinniartitsisut ataasiakkaat ilinniakkaminnik piginnaasaat pasinarsarneqartut kiisalu atuarfimmi pisortat meeqqat atuarfianni anguniagarineqartunik suliassanut kivitsisinnaanernut pasinarsaarinertut isigigitsik. IMAK isumaqarpoq nunarsuup sinnerani ilisimaneqartoq aamma ilisimatusarnerit takutikkaat meeqqat atuarfiani angusanik pitsaasunik pilersitsinissamut, pasinarsaarinermik nakkutilliinermillu tunngaveqavilimmik ingerlanneqartariaqanngitsut.

Siusissumik sukkasuumillu iliuuseqarnermi aningaasartuutissat qulakkeerneqarsimatinnagit atuartut pillugit paasissutissat aamma iliuusissatut pilersaarutit ilikkarnissamik qulakkerinnissinnaanngillat.

IMAK isumaqarpoq piginnaasat malillugit avitseqqusiunnaarnerup pitsaanerusumik ilikkarnissaq aqutissiuunnavianngikkaa kisiannili tamatuma kingunersinnaallugu sanngiinnerit pikkorinnerllu sumiginnagaanerat.

IMAK isumaqarpoq, meeqqat atuarfiani pitsaanerpaamik pitsaassusiliinissamut qulakkerinninnissaq pillugu meeqqat atuarfiat tamarmi tunngaviumillu isumaa nalilersoqqinneqartariaqartoq. IMAK isumaqarpoq, atuarfitsialammi tunngaviusoq tamarmiusoq ilikkagaqarnissamut tunngasoq, pitsaassutsip qulakkeerneqarnissaanut, kiisalu ilinniartitsisut ilinniaqqittarneranut tunngatillugu kukkusumik aallaaveqaluni sularineqarsimasoq.

IMAK-ip meeqqat atuarfiat/atuarfitsilak pillugu nalilersueqqinnermut aaqqiissutissatut siunnersuutaa bilagitut ilanngunneqarpoq.

Apeqqutinit ataatsimiititaliap nassiussaanut Naalakkersuisup akissuteqaatai

Qulaani pineqartunut ataatsimiititaliaq arlaleriarluni sassartitsereerluni ataatsimeeqateqareerlunilu, ataatsimiititaliaq aalajangerpoq Naalakkersuisumut apeqqutini nassiussissalluni. Apeqquteqaatit siullertut suliarineqarsimapput ajornartorsiutaasinnaasunik sassartitsinermi saqqummiunneqartunik tunngaveqartumik.

Naalakkersuisup akissutai tunngavigalugit pasinarsaarinerмик aamma ilinniartitsisut atuarfimmilu pisortat nakkutigineqarnerulernissaannik oqaaseqarneq tunngavissaqanngilaq. Naalakkersuisut akipput, inatsisissatut siunnersuut akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit ataatsimiititaliarisuup innersuussinera, meeqqat inuusuttullu pillugit periusissiaq kiisalu meeqqat atuarfiat pillugu piffissap qiteqqunnerani nalilersuineq tunngavigalugit suliarineqarsimasoq. Tassunga tunngatillugu paasissutissat Inerisaaviup nittartagaani saqqumminnuneqarnikuupput.

Apeqqutigineqarpoq Naalakkersuisunit IMAK suleqatigineqarsimannginnersoq. Tassunga Naalakkersuisut akissuteqarput, inatsisissatut siunnersuutip tusarniutigineqarnerani soqutigisaqaqatigiit allat assigalugit tusarniaaffigineqarsimasut. Ilanngullugulu kissaatigineqarsimavoq qarasaasiakkut paasissutissiisarfirmik pilersitsisoqarnissaanik, taamaalilluni massakkut Inerisaaviup mittartagaaniittunik ilisimasanillu katersuiffianiittunik paasissutissanik sukumiisumik atuisinnaaneq anguneqarniassammat.

Naalakkersuisut atuarfinnik ataasiakkaanik nakkutilliinermik nakkutiginninnermillu kissaateqarneranut tunngasumik kiisalu tamanik takuneqarsinnaangornissaannik arlalitsigut apeqquteqartoqarpoq. IMAK tusarniaanermut akissuteqarnermini allappoq paasissutissat tamanut takuneqarsinnaangortariaqanngitsut, kisiannili Naalakkersuisut isumaat malillugu, paasissutissanik isertuussinermi suliniutissat pitsaassusaannik suliaqarneq ajornakusoornerulersinnaasoq.

Apeqquteqaatinut ilaavoq peqqussut nr. 8. 2002-meersunut sanilliullugu inatsisissatut siunnersuut annertuumik allannguutissaqarnersoq. Tassunga Naalakkersuisut akissuteqarnermini allappaat, Namminersorlutik Oqartussat eqqunneqarneraniit tungavissatut malitassat tunngavigalugit inatsisartut peqqussutit atorlugit inatsisiliorsinnaanginerat, taamaallaalli Inatsisartut Inatsisaat atorlugit

inatsisiliorsinnaanerat. Tamatuma nassataraa, Naalakkersuisut inatsisartut peqqussutaata allanngortinnissaanik siunnersuuteqassagunik tunngaviusumik inatsisartut inatsisissaannik siunnersuuteqartariaqarnerat, imatut oqaatigalugu, peqqussuttaasimasoq inatsisinngortinneqarluni. Tamanna piffissap qiteqqunnerani nalilersuineramik, akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit ataatsimiititaliarsoq innersuussinera, kiisalu meeqqat inuusuttullu pillugit periusissaq tunngavigalugit pingaarnertut inatsisissatut Inatsisartut inatsisissaannik siunnersuuteqarnermik aallaaveqarpoq.

IMAK-imit Alloriarnerit atorunnaarsinneqarnissannik kissaateqarnermut tunngatillugu, Naalakeersuisut akissuteqarput, tamanna piffissap qiteqqunnerani nalilersuinermut atatillugu kisaatigineqarsimasut aallaavigalugit imminnut ataqtigiinngitsoq.

(Nalaakkersuisut ataatsimiititaliamut akissuteqaataat bilagitut ilanngunneqarpoq)

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Allassimavoq siunnersuut allaffissornermi aningaasatigullu pisortanut kingueqarnissaa naatsorsuutigineqanngitsoq. Naalakkersuisut meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuutaanni tunaartat tamarmik sulinermi ingerlanneqareerput, taamaattumillu kommuniit pilersaarutaat malillugit meeqqat atuarfiani siunertarineqartuni suliassaanilu aningaasartuutissanut ilanngunneqareersimallutik. Tunngaviatigut atuutilersinneqarnissaanullu Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Suleqatigiissitap isumaliutissiissutaanik, Inerisaaviup meeqqat atuarfiannik aqqissuusseqqinneq pillugu 2010-mi piffissap qiteqqunnerani nalilersuineranit aamma nunap immikkoortuani ineriartortitsinissamut periusissiaq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataannik malitseqartitsigami kommuninut inuusutissarsionermullu aningaasatigut kinguneqassanngilaq.

Taamatuttaarlu inatsisissatut siunnersuut inuusutissarsionermut allaffissornermi aningaasatigulluunniit kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut ukuninngaannersut Inuit Ataqtigiit aamma Demokraatit inassutigaa.

Amerlanerussuteqartut allannguutissatut siunnersuuteqaratik, malunginiarpaat kommunit sulisitisuusut Inerisaaviullu siunnersuut kissaatimittut naammassineqarmat tamakkiisumik tapersersoraat.

Aappasaanerinnissap tungaanut ataatsimiititaliaq annertuumik illuatungeriinni isumaqatigiinngissutaasoq pillugu napeqatigiissutaasinnaasunik suliaqarsimavoq. Isumaqatigiinngissutaasormi tunngaveqarmat IMAK tusarniaanermi suliallu ingerlannerani akuutinneqanngitsutut misigisimaneq, illuatungiliuttut tapersersorlugu qulaajangassanik annertuumik suliaqarusummata. Tamannalu amerlanerussuteqartut soqutingalugu peqataaffigivaat, tassa IMAK-imik arlaleriarlutik naapitsisarnermikkut.

Ataatsimiititaliallu ilisimavaa IMAK aamma nammineerluni partiit siuttuunik partiilu oqaaseqartartuunik ilinniartsitsunillu IMAK-ip ataatsimiittarfiani aggersaallutik siunnersuummut oqalliseqarsimasut. Taamatullu suliaqarsimaneq amerlanerussuteqartut tamat oqartussaanerannik pingaartitsinertut isingaat, oqallisimanerlu qularutiginagu illuatungeriinnit tamanit pissarsiaqarfiulluarsimasoq.

Maluginiarparputtaaq tusarniaanermi periutit naliginnaasut naalakkersuisunit saneqqunneqarsimanngitsut, peqqussutip nutaamik inatsisinnagortinnerani naalakkersuisooqatigiit ullumikkut atuarfiup ingerlanneqarnerani nukittorsaaqqinnissamik anguniangaata periarfissinneqarneratut isigineqartariaqartoq.

Malunginiarparputtaaq Inatsississaq nutaatut aningaasartuutaanngitsumik anguniakkanut periarfissiimmat.

Illuatungiliuttunilli kissatigineqartoq nutaamik inatsisiliornikkut atuarfinni nutaamik periusissiorinissaq, matumani isumaqataaffiginngilarput. Peqqussut atuutilerneraniik ukiut qulit ingerlareernerata inernerit takoqqaartinnagit, peqqusumillu suliaqarnerup nalaani suleqatigiinnit isumaqatigiissutigineqartoq tassa ukiut 20-it ingerlanerini malunniutit atsaat ersarissartornissaat naatsorsuutaasimasoq tutsuiginartutut isigigatsigu.

Mannalu inatsissaq iliniartitsisunik qulaniik aqutsiniarnermik anguniagaqanngitsaq, illuatungaanilli kommunit ilinniartitsisullu peqatigalugit inerisaajuarnissamik inatsimmi periarfissiisoqartoq taperserparput.

Amerlanerussuteqartut inatsissaq tamakkiisumik taperserlugu akuersilluta taaseqataassaagut.

Ataatsimiitaliami ikinnerussuteqartut Siumut Atassullu inassutigaat.

Anguniakkat pingaarnersariuarliuk atuartut atuarnermik kisitsinermik allassinnaanermik ilinniagaqalernissamullu akisussaaffimmik tigumminnissinnaanermik ilikkagaqarsimallutik atuarfimmit anillakaattarnissaat annertunerpaatigut angorusussallugu sulineq, qitiutillugit suliassamik kivitsisussat ikorfartorlugit nukittorsarlugillu minnerunngitsumik tatigeqatigiittummik anersaaqartumik siunnerfimmum anguniagaqatigiittumik periuseqarluni ingerlanissaq.

Ilinniartitsisut misilittagaat, ilikkarfiusussamik alloriarnissamut siunnersuutaat, ilinniartitsiniarnermini aporfiisa ikilisarniarnerini aqutissiuussinissaq suliassaali salliusoq.

Maannakkut Meeqqat Atuarfiat pillugu inatsissap suliarineqarnerani suliaq aallartinneraniit ilinniartitsisut kattuffiat, IMAK, tassalu suliassamik kivitsisussat ilusilersuinermi aammalu isummernermi Naalakkersuisunit peqataatsisimannginnerup kinguneraa ajoraluartumik inatsisissamut katersuuttoqarani avissaartuutsitsineq aqutissiuunneqarpoq. Siumumit Atassumiillu isumarpugut naapertorlugu meeqqat atuarfiat tassaasussaavoq ilikkarfiunissamik qitiusoq maannakkulli inatsisissap aqutissiuussissutissaa tassaavoq ilinniartitsisunik aammalu atuarfimmum ingerlatsisut minnerunngitsumillu atuartuutitsinnut annerusumik ilikkagaqarfiunissaanik siunertaqarani illuatungaagulli nakkutilliineq annertoq eqqunniarneqarpoq tamannalu Siumup Atassutillu inuiaqatigiinni atuartuutitsinnut aammalu atuarfiit aqunneqarneranut isumaanut aammalu politikkianut akerliulluinnarpoq, taamaammallu inatsisissap taama isikkoqarnera aammalu kingunissaasa atuarfimmum annerusumik tatiginninnermik nassataqanngitsoq taperserniarnagu akerliulluta aappassaanerinninnermut taasisaagut.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaanniigassanngortippaa.

Hans Aronsen (IA)
siulittaasoq

Jørgen-Ole Nyboe Nielsen
(D)
Siuittaasup tullia

Harald Bianco (IA)

Ruth Heilmann (S)

Aleqa Hammond (S)